

LBRIS

We know
books

Agatha Christie[®]

13 LA CINĂ

Traducere din limba engleză
ILEANA IORGA

LITERA
București

LBRIS

We know
books

Lord Edgware Dies

Agatha Christie

Lord Edgware Dies Copyright © 1933 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

The Agatha Christie Roundel Copyright © 2013 Agatha Christie Limited.

Used by permission.

AGATHA CHRISTIE, POIROT and the AGATHA CHRISTIE SIGNATURE
are registered trademarks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere.

All rights reserved.

LITERA®

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

13 la cină

Agatha Christie

Copyright © 2021 Agatha Christie Limited

pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Corector: Cătălina Călinescu

Copertă: Bogdan Mitea

Tehnoredactare și prepress: Bogdan Coscaru

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CHRISTIE, AGATHA

13 la cină / Agatha Christie;

trad. din lb. engleză de Ileana Iorga. –

București: Litera, 2021

ISBN 978-606-33-7767-9

I. Iorga, Ileana (trad.)

821.111

CAPITOLUL I

O SERATĂ ARTISTICĂ

Memoria publicului este scurtă. Puternicul interes și agitația produse de moartea lui George Alfred St Vincent Marsh, al patrulea baron Edgware, au fost uitate și noi evenimente de senzație le-au luat locul.

Numele prietenului meu, Hercule Poirot, nu a fost niciodată menționat deschis în legătură cu acest caz. Și acest lucru, aș putea spune, a fost în întregime conform dorinței sale de a rămâne în umbră. Soluționarea cazului a fost asumată de altcineva – și chiar așa și-a dorit să se întâmple. Mai mult, din punctul lui de vedere, Poirot considera că acest caz a fost unul dintre eșecurile sale. Susține întruna că doar remarca întâmplătoare a unui trecător de pe stradă l-a făcut să revadă situația dintr-un nou unghi.

Oricum ar fi, numai datorită geniului său întreaga afacere a ieșit la iveală. Dacă nu era Hercule

UBRIS | We know books

Poirot, mă îndoiesc că ar fi fost dezvăluit vreodată adevăratul vinovat de această crimă.

Și cred că a venit timpul să pun pe hârtie tot ceea ce știu despre această poveste, până la cel mai mic amănunt, și sunt sigur că astfel voi satisface din plin dorințele unei doamne încântătoare care a fost implicată.

Îmi amintesc deseori ziua în care, prezenți în micul, cochetul și atât de ordonat salon al lui Poirot, dragul meu prieten, plimbându-se cu pași mari de-a lungul unei linii invizibile a covorului, ne-a dezvăluit pe scurt, cu o măiestrie surprinzătoare, întregul caz. Și pentru că mi se pare cel mai potrivit, îmi voi începe și eu istorisirea în același loc unde s-a întâmplat – într-un teatru londonez, anul trecut, în iunie.

Carlotta Adams era senzația Londrei la acel moment. Cu un an în urmă, susținuse două matinee ce obținuseră un succes răsunător. În anul în care are loc povestea noastră, ea își ducea la bun sfârșit un angajament pe trei săptămâni ce avea să se încheie a doua zi.

Această tânără americană dotată cu un talent surprinzător excela în scheciuri de una singură fără a apela la schimbări de decoruri sau de machiaj. De asemenea, părea capabilă să se exprime în orice limbă cu foarte mare ușurință. Sceneta sa ilustrând o seară într-un hotel cosmopolit

încântase pe toată lumea. Pe rând, ea încarnase cu ușurință turiști americani și germani, membri ai unei familii engleze de pătură mijlocie, doamne cu reputație îndoielnică, aristocrați ruși ruinați și ospătari discreți și plictisiți.

Scheciurile sale variau de la tristețe la veselie și viceversa. Interpretarea unei femei cehoslovace muribunde într-un spital ne pusese un nod în gât ca, un minut mai târziu, să fie înlocuit de hohote de râs de povestea unui dentist care, în timp ce-și exercita meseria, sporovăia amical cu pacienții săi.

Programul său se termina cu un număr intitulat „Câteva imitații”.

Și de această dată, fu incomparabilă. Fără ajutorul vreunui machiaj, trăsăturile sale dispărură brusc pentru a se transforma imediat în imaginea unui politician, a unei actrițe renumite sau a unei mondene faimoase. În ipostaza fiecărui personaj, ea susținu un scurt discurs, zugrăvind cu măiestrie prin doar câteva fraze defectele modelului ales.

Printre ultimele personaje întruchipate, fu cu adevărat remarcabil cel al lui Jane Wilkinson, o tânără și talentată actriță americană, foarte cunoscută la Londra. Am privit fascinați cum vocea caldă și puțin răgușită transforma fără voia noastră banalitățile rostite pe un ton plin de semnificații emoționale în cuvinte cu înțeles puternic și fundamental. Reproducerea gesturilor sale reținute,

a uşoarei legănări a corpului și chiar impresia puternică de frumusețe fizică încontestabilă au fost fenomenale.

Admirator înfocat al frumoasei Jane Wilkinson, am fost mereu mișcat de interpretările ei emoționante și i-am înfruntat întotdeauna pe cei care îi recunoșteau frumusețea, dar afirmam că îi lipsește talentul actoricesc și că nu era o actriță în adevăratul sens al cuvântului.

Și m-am simțit puțin cam straniu auzind această voce un pic răgușită și atât de cunoscută, care mă impresionase de atâtea ori, și privind acel gest lent al mâinii care se deschidea și se închidea și acea mișcare bruscă a capului aruncând părul pe spate, caracteristică actriței la finalul scenelor sale dramatice.

Jane Wilkinson era una dintre acele actrițe care părăsiseră scena după căsătorie numai pentru a se reîntoarce câțiva ani mai târziu.

Cu trei ani în urmă, ea se căsătorise cu lordul Edgware, un bărbat bogat și excentric. Se zvonise că l-ar fi părăsit la puțin timp după aceea și, la un an și jumătate după căsătorie, turnase un film în America, apoi, în timpul ultimului sezon teatral, cunoscuse un viu succes la Londra.

Urmărind imitațiile reușite, dar poate puțin caustice ale Carlottei Adams, mă întrebam ce puteau gândi personalitățile interpretate. Oare se

bucurau de această publicitate gratuită? Sau îi deranja această etalare deliberată a secretelor meseriei lor? Nu întruchipa oare Carlotta Adams prestidigitatorul rival care replică: „Ah, acesta este un truc vechi și foarte simplu! Îți arăt eu cum se face!”

Dacă *eu* aș fi fost în locul persoanelor vizate m-aș fi simțit foarte neplăcut, dar, bineînțeles, mi-aș fi ascuns iritarea. Trebuie să posezi un spirit foarte tolerant și un simț al umorului deosebit pentru a aprecia o astfel de interpretare nemiloasă.

Tocmai ajunsesem la aceste concluzii când, din spatele meu, se auzi un râset fermecător și puțin răgușit, asemănător cu cel de pe scenă.

M-am întors brusc și am văzut pe scaunul din spate, aplecată un pic înainte, cu buzele întredeschise, tocmai persoana imitată în acel moment – Lady Edgware, cunoscută mai bine sub numele de Jane Wilkinson.

Am realizat imediat că mă înșelasem în deducțiile mele. Întreaga atitudine și expresia ei de încântare și amuzament susțineau contrariul.

La finalul imitației, ea aplaudă zgomotos, râzând alături de partenerul ei din acea seară, un bărbat înalt și extrem de arătos, asemănător zeilor greci din Antichitate, pe care l-am recunoscut imediat ca fiind Bryan Martin, un star de cinema foarte popular la acel moment. Ei interpretaseră

împreună mai multe roluri în producții ale marilor ecran.

– Este minunată, nu-i așa? îi spuse Lady Edgware însoțitorului ei.

– Jane, se pare că te-a emoționat profund, îi răspunse acesta râzând.

– Ei bine, este într-adevăr fermecătoare! Chiar mai talentată decât așa fi crezut.

Carlotta Adams începu o nouă imitație și n-am apucat să aud comentariul lui Bryan Martin.

Însă, ceea ce se întâmplă mai târziu în acea seară fu o coincidență mai mult decât stranie.

După reprezentație, eu și Poirot am mers să cinăm la Savoy.

La masa de alături, se aflau Lady Edgware, Bryan Martin și alte două persoane pe care nu le cunoșteam. În timp ce-i atrăgeam atenția lui Poirot asupra acestui lucru, un alt cuplu se așeză în apropierea noastră. Chipul femeii îmi păru familiar, însă, pentru moment, nu am reușit să-i atribui vreun nume.

Mi-am dat brusc seama că femeia pe care o priveam cu stăruință era Carlotta Adams. Nu-l cunoșteam pe cel care o însoțea, un bărbat îngrijit, cu trăsături plăcute și cumva distrate, dar cu siguranță nu genul care să-mi provoace admirația.

Carlotta Adams purta o rochie neagră foarte discretă. Fizionomia sa nu oferea nimic care să-ți

atrage atenția în mod deosebit, mobilitatea și sensibilitatea trăsăturilor pretându-se foarte bine artei de a mima: fiind lipsite de un caracter personal, luau ușor expresia unui alt chip.

I-am împărtășit reflecțiile mele lui Poirot, iar el mă ascultă cu capul plecat, înclinat ușor înspre mine, în același timp aruncând o privire atentă către persoanele de la cele două mese în discuție.

– A! Deci ea este Lady Edgware! Am văzut-o adesea jucând. Este o *belle femme*!

– Și, în plus, o actriță excelentă.

– Posibil.

– Nu pari prea convins.

– Totul depinde de rolul care îi este rezervat, dragul meu prieten. Dacă este în centrul piesei, dacă totul se raportează la ea, atunci devine o actriță perfectă. Dar mă îndoiesc că ar face față onorabil unui rol secundar sau unui rol de compoziție. Piesa trebuie scrisă despre ea și pentru ea. Mi se pare că face parte dintre acele femei pentru care nu există nimic în afară de ele însele. Aceste femei se expun la grave pericole, adăugă el după o scurtă pauză.

– Ce pericole? l-am întrebat, surprins.

– Acest cuvânt te miră, *mon ami*. Îl mențin pentru că, vezi tu, o astfel de femeie nu vede decât un singur lucru – pe ea însăși. Femeile de acest gen nu observă nimic din pericolele și riscurile ce le

înconjoară, multitudinea de interese conflictuale și relațiile dintre oameni. Nimic din toate acestea, ci doar propriul drum în viață. Și astfel, mai devreme sau mai târziu, le iese în cale inevitabilul.

Am devenit brusc interesat de idee pentru că, trebuie să recunosc, nu m-aș fi gândit niciodată la așa ceva.

– Și despre cealaltă ce ai putea spune?

– Despre domnișoara Adams? replică el aruncând o privire rapidă spre masa ei și zâmbind. Ce ai dori să-ți spun despre ea?

– Doar primul lucru care-ți vine în minte.

– *Mon cher*, cred că mă confunzi cu acei ghicitori în palmă care-ți spun cine ești cu adevărat.

– Ei bine, cred că te-ai descurca mai bine decât mulți dintre ei, am continuat eu jocul început de Poirot.

– Văd că ai foarte multă încredere în judecata mea, Hastings. Sunt impresionat. Nu știai că fiecare dintre noi este un mister greu de pătruns, un labirint de pasiuni, dorințe și atitudini, în permanent conflict unele cu altele? *Mais oui, c'est vrai*. Oricare dintre noi poate exprima o părere, dar, de cele mai multe ori, din zece încercări doar una este adevărată.

– Nu și în cazul lui Hercule Poirot, am replicat zâmbind.

– În special în cazul lui Hercule Poirot! O, sunt perfect conștient de faptul că m-ai considerat întotdeauna puțin vanitos, însă te asigur că în realitate sunt o persoană foarte modestă.

Răspunsul lui Poirot îmi provocă râsul.

– Tu? Modest?

– Chiar așa. Mărturisesc însă că sunt mândru de mustața mea mai mult decât ar trebui, pentru că n-am văzut nicăieri în Londra una care să fie demnă de comparație.

– Ești în perfectă siguranță, pentru că nici nu există vreuna, i-am răspuns scurt. Să înțeleg că nu dorești să riști o părere despre Carlotta Adams?

– *Elle est artiste!* Nu cred că aș putea adăuga ceva în plus.

– Și după tine, viața ei nu este presărată cu pericole ca aceea a lui Lady Edgware?

– Cu toții ne strecurăm printre obstacole, rosti Poirot cu voce gravă. Primejdiile ne vor aștepta întotdeauna la orice cotitură. Însă, ca să-ți răspund la întrebare, cred că domnișoara Adams va reuși în viață. Nu-i lipsește prezența de spirit și, fără îndoială ai remarcat deja, e evreică.

Mărturisesc că îmi scăpase acest detaliu și, acum, uitându-mă cu atenție, sesizam pe fața sa urme de origine semită. Poirot încuviință din cap și continuă:

– Iată motivele pentru care va triumfa, cu toate că există totuși un obstacol la care va trebui să fie atentă.

– Care?

– Dragostea pentru bani. O astfel de pasiune ar putea-o îndepărta de calea precaută pe care a ales-o.

– E o primejdie pentru oricare dintre noi.

– Sunt de acord, însă în același timp, tu sau eu am sesiza pericolul, am cântări argumentele pro și contra. Când dragostea pentru bani este atât de profundă, nu mai vezi decât banii și orice altceva trece pe un plan secundar.

Tonul lui serios mă făcu să zâmbesc.

– Se pare că Esmeralda, regina țigănilor, este în mare formă în această seară, l-am tachinat pe Poirot.

Fără a se emoționa, micul detectiv belgian reluă:

– Psihologia este un domeniu interesant. Un criminolog devotat nu poate exclude studiul psihologiei, pentru că nu actul în sine este important, ci motivul care a dus la acest act. Mă asculți, Hastings?

L-am asigurat de atenția mea completă.

– Dragul meu Hastings, am observat că de fiecare dată când lucrăm împreună la un caz mă îndemni să măsoz urme de pași, să analizez scrumiere sau să mă întind pe podea pentru a examina cine știe ce detaliu. Te-ai gândit oare vreodată că

așezat comod într-un fotoliu, cu ochii închiși, poți găsi mai ușor soluția unei probleme, pentru că atunci vezi lucrurile cu ochii minții?

– Nu este și cazul meu. Mie mi se întâmplă doar un singur lucru când stau așezat într-un fotoliu cu ochii închiși.

– Am observat, continuă Poirot. Și mi se pare surprinzător, în astfel de momente, creierul ar trebui să lucreze cu mai multă înverșunare și nu să se scufunde într-un somn liniștit. Activitatea mentală este atât de interesantă, atât de stimulantă! Folosirea celulelor cenușii este o plăcere mentală. Doar ele sunt singurele în care putem să ne încredem pentru a ajunge la adevăr...

Recunosc că l-am auzit pe Poirot de atâtea ori menționând celulele lui cenușii, încât mi-am creat un obicei de a-mi îndrepta atenția spre altceva când vine vorba despre ele. Și de această dată, mi-am ocupat timpul observând cele patru persoane de la masa alăturată. Când monologul lui se apropie de sfârșit, i-am atras atenția chicotind:

– Poirot, ai dat lovitura. Frumoasa Lady Edgware nu-și mai poate lua ochii de la tine.

– Fără îndoială, a fost informată asupra identității mele, replică Poirot, făcând un vădit efort pentru a părea indiferent.

– Cred mai degrabă că e vrăjită de eleganța mustății tale.